

אמרי קודש של ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א רעוא דרעוין פרשת תזריע – מצורע תש"פ לפ"ק

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, הדא הוא דכתיב (פסלים קמ"ו, יט) מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל, לא עשה כן לכל גוי ומשפטים כל ידעום, דיש להבין מה רוצה המדרש להוסיף בזה.

ואמרן לפרש, על פי המעשה הידוע שהיה בימי האר"י הקדוש זי"ע (נספר עמק המלך שער

תיקוני המשנה פרק ח', הציט עוצדא זו על סס הרצ ר' משה דיליאון ז"ל, ע"ש), שהיה שם בעל עבירה גדול שחטא ועבר על כל התורה כולה, עד שעל כל דבר פשע שהיה בידו לחטוא הוא חטא ומרד כנגד קונו רח"ל. לימים בא אותו האיש לדעתו, ורצה לחזור בתשובה, ובא לפני האר"י הקדוש בבכי וביללה שרוצה לחזור בתשובה בכל לבבו ובכל נפשו, ורוצה לידע מה תהיה תקנתו וכפרתו, ובאיזה סיגופים יש לו להסתגף ולהתענות כדי לתקן את כל מה שחטא. ואמר לו האר"י הקדוש שישוב למחר. למחרתו כשבא הבעל עבירה לפניו, אמר לו האר"י הקדוש עיינתי בדיןך, ולפי מה שעברת אין לך שום כפרה, אלא אם יקיימו בך דין מיתה רח"ל יחד עם התשובה. ועל אתר הסכים אותו בעל עבירה לכל מה שאמר לו האר"י הקדוש, וקבעו זמן על יום מסויים שאז יבא להאר"י הקדוש שיקיים בו את הפסק הנ"ל להענישו בעונש מיתה רח"ל, על ידי שישפוך עופרת רותחת לתוך גרונו, ומזה ימות. ועד זמן ההוא, התענה החוטא תעניתים רבים, ושב בתשובה שלימה בכל לבו ונפשו.

אמרן חז"ל במדרש (ויקרא רבה יז, ד), שנגעים הבאים על האדם, תחלה הן באים בביתו, חזר בו טעון חליצה, ואם לאו טעון נתיצה, והרי הן באים על בגדיו. חזר בו טעון כביסה, ואם לאו טעון שריפה, הרי הם באים על גופו. חזר בו יטהר, ואם לאו בדרד ישב (ויקרא יג, מו). וטעם הדבר, לפי שאין בעל הרחמים נפרע מן הגוף תחלה. וכן הוא ברמב"ם סוף הלכות טומאת צרעת. וכבר עמדו המפרשים, למה בתורה הקדושה נאמרו נגעי הגוף תחלה, ואחר כך נגעי בגדים ובתים.

עוד יש לבאר בפרשתנו ענין הבאת שתי הצפרים, כמו שנאמר (יד, יז), זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו וגו' וצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהרות וגו' ושחט את הצפור האחת וגו' ומבל אותם ואת הצפור החיה בדם הצפור השחטה על המים החיים וגו' ושלה את הצפור החיה על פני השרדה וגו'.

ויש לבאר בהקדם דברי כ"ק מרן אדמו"ר זצ"ל על הפסוק (שמות כא, ה) ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. שצריך ביאור הלשון 'לפניהם' דייקא. גם כוונת תרגום אונקלוס בהאי קרא, ואלין דיניא די 'תסדר' קדמיהון, שיסדר ויערוך דייקא.

ופירש בהקדם דברי כ"ק זקני מרן אדמו"ר זצ"ל בתוספת ביאור נופך, מה שפירשו בספה"ק (יסוד הדברים הוצא נספר עטרת ישועה צפרשתינו אות ט') כוונת המדרש (שמות רבה ל, ט) על האי קרא

כשבא היום המיועד, טבל החוטא במקוה טהרה, ואמר וידוי, וישב להתבונן ולקבל עליו באהבה את העונש של מיתה. בבוא הזמן, כיסו לו את עיניו, והעמידו לצידו עופרת רותחת שאת זה ישפכו לתוך גרונו, והיה יושב וממתין מתי ישפוך לו האר"י הקדוש את העופרת. אמנם האר"י הקדוש נטל בידו כף דבש, ושפכו לתוך גרונו של אותו האיש. הלה נתבהל מאד מכל הענין, שהרי היה עומד ומכין את עצמו למיתה, והנה נשפך לתוך גרונו דבש ונופת צופים במקום העופרת.

אמר לו האר"י הקדוש, בא ואאלפך בינה מה היה כוונתי בכל הענין. דע לך, מעת שקבלת על עצמך את העונש של מיתה, והיית מוכן ומזומן לזה בכל לבבך ובכל נפשך, בפרט כשראית איך מרתיחין את העופרת ומכינים אותו בעבורך וידעת שבעוד רגעים מועטים יבוא עליך מר המות רח"ל, בזה לכד כבר טעמת טעם מיתה, ונחשב לך כאילו קבלת בפועל את העונש מיתה [וכמו שפירש האמרי נועם זי"ע (פסק ד"ה ואלעזר עליך, והוצא צעטרת ישועה טס), הפסוק (יחזקאל טו, ו) שאנו מזכירים בהגדה (צפסקא ואלעזר עליך) ואומר לך בדמיון חיי, שבזה לכד שהיה לאדם דמיון שימות, כבר נחשב לו זאת כאילו הוא מת באמת, עכדה"ק]. ובזה סיים האר"י הקדוש דבריו ואמר לו, הנה זכית לכפרה גמורה בשלימות, ומהיום והלאה תתנהג רק בדרך התורה והמצוות, וסר עונך וחטאתך תכופר, ע"כ.

הרי לנו דעל ידי שמצייר אדם בדעתו את העונש שראוי לבא עליו, ומקבלו עליו באמת, עד שבדמיונו מרגיש ממש שעובר את העונש ויסוריו, בזה לכד מקובל ומרוצה הוא לקונו כאילו קיבלו באמת ודי לו בזה.

ובזה פירשו, 'ואלה המשפטים', דהיינו הדינים, 'אשר תשים לפניהם', לפניהם דייקא, רצ"ל תשימם לפני ישראל קדושים מקודם, דהיינו שתאמר לכלל ישראל מקודם את כל העונשים שראוי לבוא עליהם באם יעברו ח"ו על התורה"ק. וזהו 'כשלחן הערוך ומוכן לאכול', דכמו שאנו רואים באכילת האדם, שמי שהוא עיוור רח"ל צריך הוא לאכול יותר לפי שאינו רואה מה שאוכל, אבל מי שרואה בעיניו, מראה האכילה משביעו (עיין יומא טז:). אם כן הוא הדין גם איפכא, שבאם רואה אדם בדעתו ומחשבתו את העונש הבא עליו, נחשב לו זאת כאילו כבר קיבל העונש, ודי לו בזה. ומסיים רש"י עלה, דעצה זו הוא רק 'לפניהם', לישראל קדושים, 'ולא לעובדי כוכבים', כי רק להם מחשיב הקב"ה כנ"ל מחמת תשובתם וחרטתם הגמורה יחד עם יסורי דמיון המיתה, אך לא לעובדי כוכבים.

וזזהו שבא המדרש ומוסיף, הדא הוא דכתיב 'מגיד דבריו ליעקב', רצ"ל 'דבריו', אלו העונשים שהם דברים הקשים כגידים, אותם צריך להגיד ליעקב חבל נחלתו, ולמסור 'חוקיו ומשפטיו', את המשפטים והדינים הקשים, 'לישראל' דייקא. כי בזה שידעו מתחלה את המוסר והעונשים החמורים שיבואו עליהם באם יעברו ח"ו על מצוות ה', יתמלא לבבם פחד ומורא מגודל העונש, וישימו העונש לנגד עיניהם וירגישו בו כאילו כבר קבלוהו, שעל ידי זה לא יצטרכו עוד להעונש בפועל. וממשיך הפסוק, 'לא עשה כן לכל גוי', דעצה זו לא מסר הקב"ה גם לאומות העולם, כי לבן נח אזהרתן זו היא מיתתן (סנהדרין טו:), ולכן 'ומשפטים בל ידעום', הם אינם יודעים את העצה הזאת מידיעת המשפטים והדינים מקודם, אלא מקבלים את העונש תיכף בפועל.

וַעֲלֵ פִי זֶה יִשׁ לְבָאֵר גַּם כֵּן עֲנִין שְׁתֵּי הַצַּפְרִים,
 שֶׁהוּא רִמְזוּ לְמִצְוֵה שֶׁהִיָּה יִכּוֹל לְלַמּוֹד תּוֹרַת
 הַנְּגַעִים וְלַצִּיּוֹר בְּדַעְתּוֹ אֶת הָעוֹנֵשׁ הַקָּשָׁה בִּיּוֹתֵר
 שְׂרָאוּי לְבֵא עֲלוּי, וְהִיָּה דִי לוֹ בּוֹה, אֲבָל כִּיּוֹן שֶׁלֹּא
 עֲשֵׂה זֹאת, הוֹצֵרְךָ לִהְיוֹת מִצְוֵה בְּפוֹעֵל, וְזֶהוּ
 שְׂרֹאָה הַמִּצְוֵה, שִׁישׁ צַפּוֹר אַחַת שְׁעוֹמַדַּת
 לְשַׁחִיטָה בְּפוֹעֵל, אֲבָל יִשׁ צַפּוֹר אַחַת שְׂרָי לֵה
 בְּרֹאוֹתָה אִיךְ שֶׁשׁוֹחֲטִין אֶת חֲבִירָתָהּ וְדִי לֵה בּוֹה,
 וְאַחֲ"כַּ מִשְׁלַחִין אוֹתָהּ חֲפָשִׁי עַל פְּנֵי הַשְּׂדֵה, וְכֵךְ
 הָאָדָם יִשׁ מִי שֶׁמִּקְבֵּל עוֹנֵשׁ בְּפוֹעֵל וְנַעֲשֵׂה מִצְוֵה,
 וְיִשׁ שְׂרָי לוֹ בְּמָה שֶׁמִּצִּיּוֹר בְּנַפְשׁוֹ הָעוֹנֵשׁ וְדִי לוֹ בּוֹה.

וְהִנֵּה אֲנִי עוֹמְדִין עִכְשָׁיו בְּתַקּוּפָה שֶׁאֲבָדְנוּ בְּמַגְפָּה
 הַרְבֵּה מֵאַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְעִבּוֹדֵינוּ עִכְשָׁיו
 הוּא לְהַתְּבֹנֵן וְלִרְאוֹת מָה שֶׁנַּעֲשֵׂה עִמָּהֶם, וְעַל יְדֵי
 שֶׁנִּצִּיּוֹר אֶת הָעוֹנֵשׁ שְׂבֵא עֲלֵיהֶם, דִּי לָנוּ בּוֹה שֶׁלֹּא
 יִשְׁמַע עוֹד שׁוֹד וְשִׁבְר בְּגִבּוֹלָנוּ, וְנוֹכַח לְכִיָּאת גּוֹאֵל
 צַדִּק, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

וַעֲלֵ פִי זֶה יִכּוֹן שְׂפִיר כּוֹנֵת הַתְּרַגּוֹם 'וְאֵלִין דִּינִיא דִּי
 תְּסַדֵּר קְדָמִיהוֹן', רַצ"ל דְּלִישְׂרָאֵל קְדוּשִׁים
 צְרִיךְ לְסַדֵּר וְלַעֲרוֹךְ לְפָנֵיהֶם אֶת כָּל הָעוֹנֵשִׁים שֶׁהֵם
 עֲלוּלִים לְקַבֵּל אִם לֹא יִלְכוּ ח"ו בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה,
 כְּדוֹגְמַת 'לְפָנֵיהֶם', דִּהְיִינוּ מִקּוֹדֵם, כִּי בּוֹה שֶׁמִּסְדְּרִים
 לְפָנֵיהֶם אֶת כָּל הָעוֹנֵשִׁים בְּעֵין בְּרוּרָה, הֵם יִרְגִישׁוּ
 יִסּוּרִים מַעֲצָם רֵאִיִּת הַדִּינִים וְהַמְשַׁפְּטִים, וְזֶה לְבַד
 יִהְיֶה לָהֶם כְּבֵר מִזְבַּח כְּפָרָה שֶׁלֹּא יִצְטָרְכוּ עוֹד
 לְהַעֲנִשׁ בְּפוֹעֵל, ע"כ דְּבָרֵי כ"ק מֵרֵן אֲדָמוּ"ר זצ"ל.

וַעֲלֵ פִי הַדְּבָרִים הָאֵלֹו יִשׁ לֹמֵר, שֶׁלִּכְּן הַקְּדִים
 בְּתוֹרָה נִגְעֵי הָאָדָם תַּחֲלָה, כְּדִי שִׁיִּצִּיּוֹר הָאָדָם
 בְּדַעְתּוֹ אֶת הָעוֹנֵשׁ הַקָּשָׁה בִּיּוֹתֵר שְׂרָאוּי לְבֵא עֲלוּי,
 וְיִקְבְּלוּ עֲלוּי בְּאֵמֶת, עַד שֶׁבְּדַמְיוֹנוּ יִרְגִישׁ מִמֶּשׁ
 שְׁעוֹבֵר אֶת הָעוֹנֵשׁ וְיִסּוּרֵי, וְבוֹה לְבַד יִהְיֶה מִקּוֹבֵל
 וּמְרוֹצֵה לְקוֹנוּ כֵּאִילוּ קִיבְלוּ בְּאֵמֶת וְדִי לוֹ בּוֹה. וְעַל
 יְדֵי דְּבַר זֶה לֹא יִבֵּא לִהְיוֹת מִצְוֵה בְּפוֹעֵל מִמֶּשׁ. אֲבָל
 כְּשֶׁבֵא עַל הָאָדָם נִגְעִים בְּפוֹעֵל, אִזּוּ בֵּא עַל בֵּיתוֹ
 תַּחֲלָה, כִּי אֵין בְּעַל הַרְחָמִים נוֹגַע בְּנַפְשׁוֹת תַּחֲלָה.

יִו"ל ע"י בֵּית הַמְּדַרְשׁ צְבִי לְצַדִּיק בְּלֶאזוֹב

ע"ש כ"ק רבוה"ק זצוקללה"ה זי"ע • בנשיאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

5202-12th Ave. Brooklyn, NY 11219